

РОЗВИТОК ТВОРЧОСТІ У ДОШКІЛЬНИКІВ В ПРОЦЕСІ КОНСТРУКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Формування творчої особистості – проблема комплексна. Вона має розв'язуватися на всіх етапах та напрямках виховання і навчання підростаючого покоління. Неможливо переоцінити щодо цього значення творчої діяльності, організованої вже у дошкільні роки. Істотну роль у формуванні творчості відіграють специфічні види дитячої діяльності, серед них і конструювання.

Конструювання – це продуктивна діяльність, яка спрямована на отримання певного продукту та відповідає інтересам та потребам дошкільників.

Під дитячим конструюванням зазвичай розуміють створення різних конструкцій і моделей з будівельного матеріалу та деталей конструкторів, виготовлення виборів з паперу, картону, різного природного матеріалу [1].

Для того, щоб ця діяльність відбувалась, як творча відмічає А.М.Давидчук, діти повинні оволодіти різними видами конструювання. З.В.Ліштван, В.Г. Нечаєва довели, що розвиток конструктивної творчості дітей знаходиться в прямій залежності від керівництва вихователем дитячою діяльністю [2].

Дошкільнят якомога раніше слід залучати до творчої конструкторської діяльності, але треба враховувати певні особливості залежно від віку дитини.

Розвиток творчого конструювання відбувається на заняттях, під час спостереження на прогулянці, бесід з дітьми, ігрової діяльності та конструктивної діяльності. Під час занять діти засвоюють способи пізнання (запам'ятовування, порівняння, аналіз результатів роботи). Однією з умов розвитку творчого конструювання є знання та вміння вихователя правильно використовувати методи навчання (демонстрація картин, репродукцій, слайдів та інших наочних засобів).

Конструктивна творчість представляє собою складний комплекс розумових та практичних дій. Будь-який творчий процес починається з визначення задуму. Задум – це уявлення про кінцевий результат предмету діяльності та шляхах його досягнення. Конструктивний задум народжується в процесі розумової діяльності дитини. Постійне порівняння, аналіз, синтез відомих з попереднього досвіду конструкцій лежить в основі задуму.

Передумовами формування конструктивної творчості дітей є:

- уявлення про предмети дійсності і вміння виділяти їх просторові ознаки і відношення,
- дитячий досвід, який включає різноманітні конструктивні вміння і навички створювати різноманітні варіанти одного й того ж предмета.

Джерелом задуму дітей є все: різноманітні предмети й природа, художня література, різні види діяльності та передусім – гра. Але сприйняття

навколишнього середовища у дітей часто буває поверховим: вони звертають увагу насамперед на зовнішні сторони предметів, явищ, які потім відтворюють в практичній діяльності.

Науковці виділили загальні показники творчого конструювання як процесу діяльності та його продукту, це:

- створення «образів» конструкцій – їх кількість, варіативність, новизна, оригінальність, виразність, ступень віддаленості створюваного образу від запропонованого, наділення одних і тих самих образів різними властивостями;
- вміння будувати різні образи на одній основі;
- вміння виокремлювати спочатку ціле, а потім частини;
- інтелектуальна активність і захоплення дітей пошуковою діяльністю;
- емоціональне ставлення до виконання завдань[2].

Навчання творчому конструюванню засноване на трьох взаємопов'язаних складових:

- розвиток самостійного дослідження дітьми нових матеріалів;
- розвиток образного мислення й уваги;
- формування узагальнених способів діяльності [3].

У процесі збагачення різних видів дитячої діяльності новим змістом, способами й прийомами у дітей формується здатність до побудови нових оригінальних образів. Принципове значення має й емоційне забарвлення дитячої діяльності, в якій дитина вільно може використовувати різні матеріали, створювати оригінальні образи. Зв'язок конструювання з повсякденним життям, іншими видами діяльності робить його особливо цікавим, емоційно наснаженим. Потреба в такій діяльності у дітей стає виразно окресленою.

Переходу від відтворювальної до творчої діяльності сприяє узагальнена імітація, яка виражається в свідомому ставленні до зразків, у самостійному застосуванні відомих дитині знань, способів у незнайомих ситуаціях. Тому використання зразків і завдань на відтворення і перетворення об'єктів необхідне для формування у дітей таких знань і вмінь, які потім обов'язково будуть застосовані ними в самостійній діяльності та в узагальненому вигляді стануть вихідною позицією для розвитку творчості [3].

Як бачимо, конструктивна діяльність відіграє велике значення в розвитку творчої особистості дошкільника. Саме в процесі конструювання у дітей розвивається дрібна моторика рук, окомір, просторова орієнтація, вміння цілеспрямовано використовувати матеріал, виховуються працелюбність і посидючість. Діти вчаться планувати свою діяльність, підбирати матеріал для виробів, вибирати способи з'єднання деталей і оформлення виробів.

Література

1. Ждан В. Навчання конструюванню дітей старшої групи / В. Ждан // Дошкільне виховання. – 2005. – № 6. – С 8-9.
2. Парамонова, Л.А. Теорія і методика творчого конструювання в дитячому саду / Л.А. Парамонова – М., 2002. – 192 с.
3. Ширяева М. Вплив конструювання на розвиток розумових здібностей дітей // Дошкільне виховання. – 2009. – № 10. – С 11-12.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>